

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Przedmiot główny:

SAKSOFON

PIERWSZY ETAP EDUKACYJNY

Cykl 6 - letni

Autor: Henryk Wezner

Opracowane w oparciu o rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego

Dz.U. z 2023 r., poz. 1754

Opole 2023

PODSTAWA PROGRAMOWA DLA SZKÓŁ MUZYCZNYCH I ST. EFEKTY KSZTAŁCENIA NA KONIEC
NAUKI W SZKOLE I STOPNIA UCZEŃ:

1. szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
2. przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
3. posiada wiedzę konieczną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
4. kreatywnie realizuje zadania wykazując się wrażliwością artystyczną;
5. podejmuje inicjatywy wynikające z rozwijania pasji muzycznej;
6. publicznie prezentuje swoje dokonania;
7. gra na instrumencie stosując prawidłowy aparat gry;
8. czyta nuty ze zrozumieniem w zakresie umożliwiającym wykonanie a vista nieskomplikowanych utworów muzycznych;
9. wykorzystuje umiejętności i wiedzę ogólnomuzyczną w zakresie niezbędnym do zrozumienia i wykonywania granych utworów;
10. świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;
11. realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;
12. ocenia jakość wykonywanych zadań;
13. pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu, biorąc współodpowiedzialność za efekt końcowy tej pracy;
14. komunikuje się i współpracuje z członkami zespołu;
15. buduje relacje oparte na zaufaniu;
16. prezentuje postawę proaktywną;
17. organizuje swoją pracę indywidualną;
18. systematycznie rozwija swoje umiejętności;
19. wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną;
20. przewiduje skutki podejmowanych działań;
21. stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką. Uczeń uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym. Rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji. Zdobywa wiedzę o muzyce.
2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie Uczeń zna i w prawidłowy sposób wykorzystuje w praktyce możliwości techniczne instrumentu.
3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce. Uczeń realizuje indywidualnie i zespołowo projekty w zakresie swojej specjalności.
4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym. Uczeń posiada niezbędne umiejętności w zakresie występów publicznych.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej. Uczeń jest przygotowany do kontynuacji nauki w szkole muzycznej II st. oraz do świadomego odbioru muzyki.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej. Uczeń: - uczęszcza na koncerty; - interesuje się kulturą; - zna podstawową literaturę swojego instrumentu; - zna w stopniu podstawowym historię i przynależność swojego instrumentu; - gra zaplanowane przez pedagoga (z uwzględnieniem własnych upodobań) utwory o zróżnicowanym charakterze; - czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności; - zna i stosuje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne w szczególności: dźwięk, melodia, harmonia, rytm, agogika, metrum, artykulacja, dynamika, tonacja, gama, pasaż, akord; - wykorzystuje poznaną wiedzę na temat epok, stylów i kompozytorów w pracy nad utworami oraz podczas rozmów o muzyce.

2. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie. Uczeń: - zna budowę i zasady konserwacji instrumentu; - samodzielnie składa i rozkłada instrument; - samodzielnie dobiera, oznacza i zmienia stroik, przymocowuje go ligaturą do ustnika; - opanował technikę oddychania i zadęcia; - prawidłowo podpira, kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza; - utrzymuje właściwą postawę ciała podczas gry, trzyma instrument pod odpowiednim kątem oraz poprawnie układa ręce i palce; - zna i stosuje podstawowe rodzaje artykulacji w szczególności legato, non-legato; - zna i stosuje podstawowe określenia dynamiczne takie jak: piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo; - prawidłowo odczytuje i realizuje oznaczenia tempa; - odczytuje i realizuje struktury rytmiczne w wykonywanych utworach; - samodzielnie stroi instrument oraz dba o dobrą intonację; - osiągnął podstawowy stopień biegłości palcowej; - zna zasady notacji muzycznej; - dba o estetykę wykonania, jest wrażliwy na jakość dźwięku; - zna zasady i sposoby wibracji na instrumencie.

3. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie. Uczeń: - samodzielnie i bezbłędnie odczytuje łatwy, dostosowany do jego możliwości tekst nutowy z uwzględnieniem metryczności, dynamiki i agogiki; - pod okiem pedagoga interpretuje utwory zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej, wyraża emocje i charakter utworu; - samodzielnie i efektywnie ćwiczy, koryguje własne błędy; - poprawnie wykonuje z pamięci wyznaczoną przez pedagoga partię materiału; - jest przygotowany do gry z akompaniamentem oraz w zespołach kameralnych; - czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności.

4. Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami. Uczeń: - odpowiedzialnie i świadomie przygotowuje się do występów publicznych; - stosownie zachowuje się na estradzie: odpowiedni strój, wejście i zejście z estrady, ukłon; - koncentruje się przed i podczas gry przed publicznością; - zna i stosuje sposoby radzenia

sobie z tremą; - dokonuje prawidłowej analizy własnej gry; - chętnie bierze udział w popisach szkolnych i koncertach okolicznościowych.

5. Przygotowanie do występów solowych i zespołowych. Uczeń: - posiada predyspozycje do dalszego kształcenia; - wykazuje szczególne zainteresowanie grą na instrumencie; - realizował przewidziane dla niego przez pedagoga zadania techniczno-wykonawcze w stopniu umożliwiającym dalsze kształcenie; - umiejętności i wiedzę zdobytą w procesie kształcenia w szkole muzycznej I stopnia wykorzystuje w dalszym kształtowaniu swojej osobowości; - jest świadomym odbiorcą sztuki i kultury.

Klasa pierwsza:

Okres I:

- zapoznanie ucznia z budową instrumentu,
- omówienie zasad gry na saksofonie
- oddech na instrumencie dętym – zestaw ćwiczeń wzbogacany w miarę możliwości ucznia,
- wydobywanie dźwięku na ustniku – prawidłowe ułożenie ustnika
- zachowanie odpowiedniej postawy w trakcie gry – ćwiczenia przed lustrem połączone z autoobserwacją,
- wydobywanie prostych dźwięków
- stopniowe rozszerzanie skali instrumentu
- gamy durowe do 2 znaków, pasaż, pasaż rozłożony, tempo umiarkowane i wolne
- wykonywanie prostych, znanych utworów (piosenek), również z akompaniamentem fortepianu,
- krótkie autorskie ćwiczenia dostosowane do indywidualnych możliwości ucznia,
- do 8 etud i ćwiczeń w semestrze zawierających różne problemy techniczne
- 2 utwory z fortepianem w tym jeden z pamięci
- duety (w miarę możliwości percepcyjnych ucznia)
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub klasowym (raz w semestrze)

Okres II:

- utrwalanie wiadomości dotyczących zasad gry na saksofonie
- oddech na instrumencie dętym – zestaw ćwiczeń wzbogacany w miarę możliwości ucznia,
- zachowanie odpowiedniej postawy w trakcie gry – ćwiczenia przed lustrem połączone z autoobserwacją,
- stopniowe rozszerzanie skali instrumentu
- gamy durowe do 2 znaków, pasaż, pasaż rozłożony, tempo umiarkowane i wolne
- wykonywanie prostych, znanych utworów (piosenek), również z akompaniamentem fortepianu,
- krótkie autorskie ćwiczenia dostosowane do indywidualnych możliwości ucznia,
- do 8 etud i ćwiczeń w semestrze zawierających różne problemy techniczne
- 2 utwory z fortepianem,
- duety (w miarę możliwości percepcyjnych ucznia)
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub klasowym (raz w semestrze)

Treść przesłuchania końcowo – rocznego (nieobowiązkowego):

Część techniczna:

- Gama durowa (przygotowana) – pasaż prosty i rozłożony.
- Dwie etiudy o różnych problemach.

Część repertuarowa:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa druga: Okres I:

- dalsza praca nad oddechem – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza – ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku oraz całym instrumencie
- postawa – ćwiczenia rozluźniające ręce oraz całe ciało podczas gry
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia techniczne
- artykulacja – doskonalenie legata oraz non legata.
- duety (w miarę możliwości percepcyjnych ucznia)
- gamy: durowe (staccato) w całej skali instrumentu (b – fis) do trzech znaków, pasaż, pasaż rozłożony, odległości tercjowe, tempo umiarkowane i wolne
- do 10 etiud w semestrze
- 2 utwory na pamięć z akompaniamentem
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub audycji

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- Gama durowa (przygotowana) – tercje, biegniki, pasaż,
- Dwie etiudy o różnych problemach.

Część repertuarowa:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Okres II:

- dalsza praca nad oddechem – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza – ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku oraz całym instrumencie
- postawa – ćwiczenia rozluźniające ręce oraz całe ciało podczas gry

- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia techniczne
- artykulacja – doskonalenie legata oraz non legata.
- duety (w miarę możliwości percepcyjnych ucznia)
- gamy: durowe (staccato) w całej skali instrumentu (b – fis) do trzech znaków, pasaż, pasaż rozłożony, odległości tercjowe, tempo umiarkowane i wolne
- do 10 etiud w semestrze
- 2 utwory z akompaniamentem
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub audycji

Przesłuchanie techniczne:

- Gama durowa (przygotowana) – tercje, biegniki, pasaż,
- Dwie etiudy o różnych problemach.

Program egzaminu promocyjnego:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa trzecia: Okres I:

- dalsza praca nad oddechem – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza – ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku oraz całym instrumencie
- postawa – ćwiczenia rozluźniające ręce oraz całe ciało podczas gry
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia techniczne
- artykulacja – doskonalenie legata oraz non legata.
- duety (w miarę możliwości percepcyjnych ucznia)
- gamy: durowe (staccato) w całej skali instrumentu (b – fis) do trzech znaków, pasaż, pasaż rozłożony, odległości tercjowe, tempo umiarkowane i wolne
- do 10 etiud w semestrze
- 2 utwory na pamięć z akompaniamentem
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub audycji

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- Gama dur i moll (przygotowana) – tercje, biegniki, pasaż,
- Dwie etiudy o różnych problemach.

Część repertuarowa:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Okres II:

- dalsza praca nad oddechem – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza – ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku oraz całym instrumencie
- postawa – ćwiczenia rozluźniające ręce oraz całe ciało podczas gry
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia techniczne
- artykulacja – doskonalenie legata oraz non legata.
- duety (w miarę możliwości percepcyjnych ucznia)
- gamy: durowe (staccato) w całej skali instrumentu (b – fis) do trzech znaków, pasaż, pasaż rozłożony, odległości tercjowe, tempo umiarkowane i wolne
- do 10 etiud w semestrze
- 2 utwory na pamięć z akompaniamentem
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub audycji

Przesłuchanie techniczne:

- Gama dur i moll (przygotowana) – tercje, biegniki, pasaż,
- Dwie etiudy o różnych problemach.

Program egzaminu promocyjnego:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa czwarta: Okres I:

- dalsza praca nad oddechem – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza – ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku oraz całym instrumencie
- postawa – ćwiczenia rozluźniające ręce oraz całe ciało podczas gry
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia techniczne
- artykulacja – doskonalenie legata oraz non legata.
- duety (w miarę możliwości percepcyjnych ucznia)
- gamy: durowe (staccato) w całej skali instrumentu (b – fis) do trzech znaków,

- pasaż, pasaż rozłożony, odległości tercjowe, tempo umiarkowane i wolne
- do 10 etiud w semestrze
  - 2 utwory na pamięć z akompaniamentem
  - udział ucznia w koncercie szkolnym lub audycji

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- Gama dur i moll do dwóch znaków przykluczowych (przygotowana) – tercje, biegniki, pasaż, czterodźwięk zmniejszony w tempie umiarkowanym
- Dwie etiudy o różnych problemach.

Część repertuarowa:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Okres II:

- oddech, zadęcie, postawa – ćwiczenia,
- zwrócenie większej uwagi na swobodę wydobywania dźwięku – „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ rąk, swobodna postawa
- rozszerzanie możliwości technicznych
- praca nad intonacją
- rozszerzanie możliwości dynamicznych
- czytanie a vista (ćwiczenia)
- duety lub formy zespołowe
- gamy: dur i moll w całej skali instrumentu (b – fis) do pięciu znaków przykluczowych, pasaż, pasaż rozłożony, dominanta septymowa, D7 rozłożona, odległości tercjowe w dur i moll, biegniki; tempo umiarkowane
- Cztery utwory z akompaniamentem, (w tym przynajmniej dwie z pamięci).
- do 10 etiud w semestrze
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub audycji klasowej

Przesłuchanie techniczne:

- Gama dur i moll do dwóch znaków przykluczowych (przygotowana) – tercje, biegniki, pasaż D7, w tempie umiarkowanym
- Dwie etiudy o różnych problemach.

Program egzaminu promocyjnego:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa piąta:

Okres I:

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwa), emisja dźwięku,
- dalsze rozwijanie techniki gry na instrumencie – ćwiczenia gamowe, etiudy i ćwiczenia
- utwory z towarzyszeniem fortepianu
- praca nad intonacją
- zagadnienia gry zespołowej
- duety lub formy zespołowe
- czytanie a vista - ćwiczenia
- gamy: dur i moll w całej skali instrumentu (b – fis) do sześciu znaków przykluczowych, pasaż, pasaż rozłożony, dominanta septymowa, dominanta – sept. rozłożona, odległości tercjowe w dur i moll, biegniki, czterodźwięk zmniejszony; tempo umiarkowane
- Cztery utwory z akompaniamentem, (w tym przynajmniej dwa z pamięci).
- do 10 etiud w semestrze
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub klasowym

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- Gama dur i moll do trzech znaków przykluczowych (przygotowana) – tercje, biegniki, pasaż D7, czterodźwięk zmniejszony w tempie umiarkowanym
- Dwie etiudy o różnych problemach.
-

Część repertuarowa:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Okres II:

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwa), emisja dźwięku,
- dalsze rozwijanie techniki gry na instrumencie – ćwiczenia gamowe, etiudy i ćwiczenia
- utwory z towarzyszeniem fortepianu
- praca nad intonacją
- zagadnienia gry zespołowej
- duety lub formy zespołowe
- czytanie a vista - ćwiczenia
- gamy: dur i moll w całej skali instrumentu (b – fis) do sześciu znaków przykluczowych, pasaż, pasaż rozłożony, dominanta septymowa, dominanta – sept. rozłożona, odległości tercjowe w dur i moll, biegniki, czterodźwięk zmniejszony; tempo umiarkowane
- Cztery utwory z akompaniamentem, (w tym przynajmniej dwa z pamięci).
- do 10 etiud w semestrze
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub klasowym

Przesłuchanie techniczne:

- Gama dur i moll do trzech znaków przykluczowych (przygotowana) – tercje, biegniki, pasaż D7, czterodźwięk zmniejszony w tempie umiarkowanym
- Dwie etiudy o różnych problemach.

Program egzaminu promocyjnego:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa szósta: Okres I:

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwa), emisja dźwięku,
- dalsze rozwijanie techniki gry na instrumencie – ćwiczenia gamowe, etiudy i ćwiczenia

- utwory z towarzyszeniem fortepianu
- praca nad intonacją
- zagadnienia gry zespołowej
- duety lub formy zespołowe
- czytanie a vista - ćwiczenia
- gamy: dur i moll w całej skali instrumentu (b – fis) do siedmiu znaków przykluczowych, pasaż, pasaż rozłożony, dominanta septymowa, dominanta – sept. rozłożona, odległości tercjowe w dur i moll, biegniki, czterodźwięk zmniejszony; tempo umiarkowane
- Cztery utwory z akompaniamentem, (w tym przynajmniej dwa z pamięci).
- do 10 etiud w semestrze
- przygotowanie programu egzaminu końcowego
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub klasowym

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- Gama dur i moll do czterech znaków przykluczowych (przygotowana) – tercje, biegniki, pasaż D7, czterodźwięk zmniejszony w tempie umiarkowanym
- Dwie etiudy o różnych problemach
- Gra a vista.

Część repertuarowa:

Dwa utwory z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Okres II:

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobycie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwa), emisja dźwięku,
- dalsze rozwijanie techniki gry na instrumencie – ćwiczenia gamowe, etiudy i ćwiczenia
- utwory z towarzyszeniem fortepianu
- praca nad intonacją
- zagadnienia gry zespołowej
- duety lub formy zespołowe
- czytanie a vista - ćwiczenia
- gamy: dur i moll w całej skali instrumentu (b – fis) do siedmiu znaków

przykluczowych, pasaż, pasaż rozłożony, dominanta septymowa, dominanta – sept. rozłożona, odległości tercjowe w dur i moll, biegniki, czterodźwięk zmniejszony; tempo umiarkowane

- Cztery utwory z akompaniamentem, (w tym przynajmniej dwa z pamięci).
- do 10 etud w semestrze
- przygotowanie programu egzaminu końcowego
- udział ucznia w koncercie szkolnym lub klasowym

Przesłuchanie techniczne:

Poprawne wykonanie dwóch etud o zróżnicowanej problematyce technicznej.
Gra a vista.

Program egzaminu końcowego.

Poprawne wykonanie dwóch utworów z akompaniamentem - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.